

Kauno meno mokykla

Kauno meno mokykla, iškilmingai duris atvėrusi 1922 m. balandžio 11 d., pastatyta buvusioje Kauno tvirtovės IX baterijos (1883 – 1888 m.) teritorijoje Ažuolų kalne, Žaliakalnyje. Sklypą juosia metalinė ir betoninių stulpų tvora, kuriai panaudotos baterijos aptvaro liekanos, papuošta skulptoriaus Vinco Grybo 1924 m. sukurtomis pelėdų skulptūromis. Vakarinėje sklypo dalyje yra reprezentacinis sektorius, rytinėje – ūkinis. 1924 m. sklypas sutvarkytas ir apželdintas, buvusių baterijos statinių požemiuose įrengta gipso liejykla. Pastatai sustatyti laisvai: centre stovi Meno mokykla, pagrindiniu fasadu atsukta į vakarus, toliau į šiaurę – Laikinoji M. K. Čiurlionio dailės galerija, orientuota į pietus. Jas jungia platus takas. Rytinėje dalyje, prie Kriaušių gatvės, yra nedidelis sargo namelis (1924 m.). Meno mokykla buvo pirmasis objektas Kaune, statomas nepriklausomos valstybės lėšomis.

KMM rūmai pastatyti 1922 – 1923 m. Lietuvių meno kūrėjų draugijos narių, dailininko Justino Vienožinskio, Stasio Šilingo ir pačių būsimųjų studentų bei dėstytojų veiklumo, ryžto bei sumanumo dėka. Projektą paruošė architektas Vladimiras Dubeneckis. Mokyklos sienoms mūryti naudotos sugriuvusių Fredos priemiesčio namų plytos (jas, ir kitas medžiagas į Ažuolų kalną gabenę per Nemuną patys būsimieji mokyklos dėstytojai ir studentai). Pamatai iš akmenų ir betono. Perdangos medinės. Grindys lentų, antrojo aukšto koridoriuje – parketinės. Stogas dengtas skarda. Pastatas dviejų aukštų su mansarda. Antrojo aukšto pietinėje pusėje yra aula. Į bendrą galinio fasado kompoziciją įjungtas nedidelis keramikos dirbtuvių korpusas ir arkinė sienutė su pelėda. 1969 m. šiaurinėje sklypo dalyje pastatytas gamybinių dirbtuvių korpusas, pagalbiniai trobesiai. 2005 – 2008 m. atlikta mokyklos pastato rekonstrukcija.

Meno mokykloje plėtoti realistinės kūrybos metodai, puoselėtos nacionalinės dailės tradicijos. Joje buvo Parengiamasis (iki 1929 m.), Bendrojo lavinimo ir Specialusis skyriai. Bendrojo lavinimo skyrius rengė piešimo mokytojus gimnazijoms (4 metų studijos), Specialusis – dailininkus (2 metų studijos). Specialiajame skyriuje dėstyta tapyba (nuo 1922 m.), grafika ir skulptūra (nuo 1926 m.), dekoratyvinė tapyba (nuo 1929 m.), dailioji keramika (nuo 1931 m.).

KMM dėstė Lietuvai nusipelnusios asmenybės: Vladas Didžiokas, Mstislavas Dobužinskis, Vladimiras Dubeneckis, Adomas Galdikas, Jonas Janulis, Vytautas Kazimieras Jonynas, Petras Kalpokas, Rimtas Kalpokas, Jonas Mikėnas, Vaclovas Miknevičius, Kajetonas Sklėrius, Jonas Šileika, Stasys Ušinskas, Adomas Varnas, Juozas Zikaras, Antanas Žmuidzinaičius ir kt.; mokėsi žymūs šalies menininkai: Petras Aleksandravičius, Robertas Antinis, Rudolfas Gopas, Vincas Grybas, Vytautas Kazimieras Jonynas, Marcė Katiliūtė, Mykolas Labuckas, Jonas Mikėnas, Viktoras Palys, Viktoras Petravičius, Bronius Pundzius, Antanas Samuolis, Domicėlė Tarabildienė, Stasys Ušinskas, Viktoras Vizgirda ir kt.

1926 m. KMM veikė visuomeninės kultūrinės organizacijos „Tulpė“, „Trys skydai“; 1934 m. išleistas almanachas „Žingsnis“; 1938 m. atidarytas dailės kūrinių muziejus. Dėstytojai ir studentai dalyvavo įvairiose dailės draugijų veiklose, parodose Lietuvoje ir užsienyje. Gabiausi mokiniai buvo siunčiami tobulintis į Vakarų Europą. Grįžę jie dažniausiai pradėdavo dirbti KMM.

1940 m. gegužės 15 d. pagal Seimo priimtą naują Dailės mokyklų įstatymą Kauno meno mokykla ir Stepono Batoro universiteto Dailės fakultetas reorganizuoti į Kauno taikomosios dailės mokyklą ir Vilniaus gryniosios dailės mokyklą.

Pirmuoju Kauno taikomosios dailės mokyklos direktoriumi paskirtas Adomas Smetona. 1941 m. birželio 5 d. sovietinės valdžios nutarimu Kauno taikomosios dailės mokykla tapo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutu, o Vilniaus gryniosios dailės mokykla – Vilniaus dailės akademija. 1944 m. gruodžio 7 d. atkurtoji Vilniaus dailės akademija perorganizuota į Vilniaus valstybinį dailės institutą. 1951 m. SSRS aukštojo mokslo ministerijos potvarkiu Kauno ir Vilniaus dailės institutai sujungti į vieną LSSR valstybinį dailės institutą Vilniuje. Tais pačiais metais į Ažuolų kalną perkelta Kauno taikomosios dailės vidurinė mokykla, kuri 1954 m. buvo pervadinta Stepo Žuko vardu; 1959 – 1989 m. – Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės technikumui; 1989 m. – Kauno aukštesniąja meno mokykla.

2001 m. rugpjūčio 24 d. mokykla integruota į Kauno kolegiją ir pavadinta Justino Vienožinskio menų studijų centru, o nuo 2018 m. – Menų ir ugdymo fakultetu, turinčius tris padalinius: Menų akademiją, Pedagogikos katedrą, Kalbų centrą.